A°. 1860. N°. 180.

DINGSDAG 31 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Dingsdag 31 Julij.

REGTERLIJKE ORGANISATIE.

Door misvatting is Zondag een artikel onder bovengenoemd opschrift geplaatst, dat, voor een paar weken geschreven, wegens gebrek aan plaatsruimte toen niet kon opgenomen worden en thans bij de plaatsing had moeten gewijzigd zijn.

Men zal het daardoor begrijpen, dat in den aanhef van dat artikel van de aanneming der spoorwegwet door de Tweede Kamer, en van het besluit der Kamer, omtrent het niet in behandeling nemen van de wet op de regterlijke organisatie, blijkbaar geene notitie is genomen.

— Nog is het de Syrische zaak, die de belangstelling wekt, niettegenstaande het schijnt, dat de Druzen thans voorzigtiger worden, dat zij reeds naar men meldt terugtrekken en de dorpen der Maronieten weder verlaten. Zij vreezen zegt men, dat nu Europa zich met de Syriesche aangelegenheden gaat bemoeijen, de Turken hunne zaak zullen willen goed maken, en tevens van de gelegenheid zullen gebruik maken, om, nadat zij de Druzen hebben geholpen de Maronieten te treffen, thans de Druzen te fnuiken, en zoodoende het Turksch gezag over beide Bergstammen te versterken. Intusschen blijkt het uit de laatste berigten, dat omtrent 8000 Christenen als offers van den Mahomedaanschen overmoed zijn gevallen, en dat de Christenen, te Khesruan ingesloten, nog in gevaar verkeeren; alhoewel aangemaand, om weder gerust naar hunne haardsteden terug te keeren, hebben zij daartoe nog geen waarborg genoeg in de meerdere welwillendheid der Turksche overheden. Wat *Fuad-Pacha* betreft, hij is met de beste bedoelingen bezield, en de Porte stelt zooveel vertrouwen in zijn ijver, dat zij de Fransche interventie een weinig schijnt te hebben willen ophouden, ten einde haren buitengewonen vertegenwoordiger in Syrie de gelegenheid te laten, zooveel doenlijk orde op de zaken te stellen en aan de Europesche interventie alzoo de kleur te ontnemen, die zij zou bekomen, als zij strekken moest, om het gezag der overheid geheel te herstellen. Hoe onmagtig wil de Porte nog den schijn van magt behouden.

Daaruit is het te begrijpen, dat ook de tweede konferentie te Parijs over de Syriesche zaken gister nog geen voldoenden uitslag heeft opgeleverd. De overeenkomst over de interventie zal eerst in eene latere bijeenkomst geteekend worden. Het schijnt thans, dat niet alleen Fransche, maar ook Engelsche, Russische en Duitsche troepen naar Syrie zullen gaan. In Rusland heerscht trouwens groote opgewondenheid, en ook te Athene wil men met alle geweld medewerken tot verdediging der Christenen, en is men niet te vreden met het bijeenzamelen van gelden en verschillende benoodigdheden voor de Aziatische Christenen. Men zegt, dat het hof van Athene gaarne de rol zou spelen van het hof van Turijn, en, na het deelnemen aan eene nieuwe expeditie in het Oosten, gelijk Sardinie deel nam aan de Krimsche, zich het regt zou willen koopen, om als woordvoerder der Grieksche nationaliteit op te treden, gelijk Sardinie het sinds den Krimoorlog voor de Italiaansche nationaliteit deed.

Zeer opmerkelijk is het, dat het hof van Rome, dat zoo ijverig partij heeft getrokken voor te Ital. hertogen en tegen de konstitutionele begrippen, die in Italie veld winnen, nog geen woord in 't openbaar heeft gezegd ten gunste van de vervolgde Christenen in 't Oosten. De tijd der kruistogten is voorbij; maar een opwekkend woord van den paus aan Europa ten gunste van de Maronieten en de Aziatische Christenen zou meer gepast zijn geweest, en zeker beter ingang gevonden hebben, dan alle banvloeken tegen de hervormers van Italie, of de beden voor den St. Pieterspenning.

Omtrent de tegenstrijdige berigten met opzigt tot de ontruiming van Messina door de Nap. troepen, meldt men, dat de bevelen daartoe door de Camarilla zouden zijn onderschept, in de hoop, dat *Garibaldi* door *Bosco* zou geslagen worden. Die hoop is verijdeld, en als de misdadige tusschenkomst der Camarilla bewaarheid wordt, heeft zij slecht gestrekt, om *Garibaldi* een nieuwe zegepraal te doen behalen. Hij is thans te Messina; dat de bevolking te Melazzo hem tegestand zou geboden hebben, wordt weersproken. Het is nu de vraag, of de pogingen, die worden aangewend, om *Garibaldi* te bewegen zijne operatien niet buiten Sicilie voort te zetten, zullen slagen.

Omtrent de bijeenkomst te Töplitz heeft de *Preus. Zeit.* een artikel geleverd, waaruit men opmaakt, dat de overeenstemming tusschen de beide groote Duitsche magten werkelijk is bevorderd, door de ontmoeting der vorsten. Het blad wijst er op, dat Oostenrijk eene andere staatkunde volgt, wat betreft zijne binnenlandsche aangelegenheden. Dat is waar. Maar het hof van Weenen zet met te groote schroomvalligheid zijne eerste schreden op den beteren weg. Als men let op den geest, die in de kroonlanden heerscht, mogt het huis van Habsburg wel krachtiger blijken geven, van zijne welwillendheid jegens de wenschen der verschillende volksstammen, die aan zijn schepter zijn onderworpen. Vooral ook zou dat nuttig wezen met het oog, niet alleen op wat in Italië geschiedt, maar wat door den loop der zaken in Syrie soms in de Turksch Slavische gewesten kon plaats grijpen.

De sinds eergister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Genua, Zondag. Het wordt bevestigd, dat *Garibaldi* Messina is binnengerukt.

Verscheidene personen, die tot de kamarilla behooren, zijn uit Napels verbannen.

Het Napelsche blad de *Iride* zegt, dat de Fransche gezant, de heer *Brenier*, vertrokken is.

Berlijn, Zondag. De half-officieele *Preuss. Ztg.* bevat een hoofd-artikel, waarin o. a. het volgende gezegd wordt:

In de verwachting aangaande de bijeenkomst te Töplitz, tusschen den keizer van Oostenrijk en den prins-regent van Pruissen, is men niet te leur gesteld. De toenadering tusschen beide regeringen is een gewenschte stap voorwaarts gekomen. Door het bespreken van verschillende kwestien is het wederzijdsche standpunt duidelijk te voorschijn getreden en is het mogelijk geworden, de voorwaarden voor eene opregte zamenwerking te leeren kennen, terwijl over de gewigtigste Europesche aangelegenheden de politiek van Pruissen en Oostenrijk gebleken is overeenstemmend te zijn.

Duitschland heeft daardoor een nieuwen waarborg voor zijne veiligheid bekomen en het mag hopen, dat voortaan het gewigt zijner belangen zwaarder in de schaal der Europesche beslissing zal wegen, dan tot dusverre het geval was. Europa zal door de bijeenkomst te Töplitz een nieuwen waarborg erlangen voor het behoud des vredes en voor den eerbied van het evenwigt in Europa.

Het artikel wijst verder op de omstandigheid, dat door de nieuwe rigting, welke Oostenrijk in zijne binnenl. politiek heeft gevolgd, eene toenadering tot Pruissen is bevorderd. Het is thans buiten twijfel, dat Oostenrijk op die baan zal voortschrijden, en dat het, zoowel tegenover de verschillende geloofsbelijdenissen als nationaliteiten, eene stelling zal aannemen, die geschikt is om het zoowel binnen- als buitenslands aan kracht te doen winnen.

Het artikel eindigt met eene bestrijding van de gevoelens der partij, welke van de bijeenkomst te Töplitz eene verandering van Pruissens politiek te gemoet zag, en wijst ten dien aanzien op de bekende gezindheid van den prins-regent en van de raadslieden, die hij zijn vertrouwen heeft geschonken.

Turijn, Maandag. Een Sardinisch eskader is naar Melazzo gestevend.

Londen, Maandag. De koning van Beijeren zal zich eerstdaags naar Potsdam begeven.

Londen, Maandag. In antwoord op eene interpellatie, heeft lord *John Russell* in de zitting van het lagerhuis op heden verklaard, dat Engeland een buitengewonen kommissaris naar Syrie heeft gezonden, ten einde daar, in overleg met de gevolmagtigden der andere mogendheden, Turkije inbegrepen, in het belang der Christenen op te treden.

Londen, Maandag. De Turksche gezant te Parijs heeft eerst Zaturdag ll. instruktiën ontvangen, zonder welke hij verklaarde aan de konferentiën slechts *ad referendum* deel te kunnen nemen. Hierop heeft de heer *de Thouvenel* de konferentie op heden bijeengeroepen.

Volgens *Reuters office* heeft de koning van Napels het ontslag van den markies *Antonini* aangenomen, en tot zijn opvolger, als gezant te Parijs, den heer *Canafori* benoemd.

De *Morning Post* meldt, dat een officieel schrijven uit Frankrijk is ontvangen, waarbij aan de Britsche regering het voorstel wordt gedaan tot eene gemeenschappelijke staatkunde in Syrië en Italië, op den grondslag van de handhaving der integriteit van Turkijë en van de niet-interventie in Italië. Wijders worden in den brief geruststellende verzekeringen gegeven, nopens de militaire en maritieme magt van Frankrijk, terwijl de schrijver besluit met de verklaring, dat Frankrijk den vrede wenscht, om zijne kommerciële hulpbronnen te ontwikkelen, en de goede verstandhouding tusschen beide natiën al meer en meer aan te kweeken.

De *Morn. Post* bevat eene depêche uit Parijs, houdende, dat de sultan het voorstel aanneemt, om onderhandelingen tot het sluiten eener konventie te beginnen. Voor en aleer die konventie is gesloten, zullen geene troepen worden ingescheept.

Londen, heden, Dingsdag.

Reuters Office meldt uit Parijs, dat de Turksche gezant op de konferentie verlangd heeft, dat in de ontwerp-overeenkomst degelijke veranderingen wierden gebragt. Engeland, Oostenrijk en Pruissen hebben zich bereid verklaard om troepen naar Syrie te zenden. Er zal nog eene zitting gehouden worden voor de onderteekening der overeenkomst.

Gister heeft de Tweede Kamer de verhooging der begrooting van oorlog goedgekeurd, en het 1. art. der wetsvoordragt van den heer *Sloet* tot afkoopbaarstelling der tienden aangenomen. Deze laatste belangrijke aangelegenheid schijnt op nieuw spoedig door de Kamer te zullen worden afgehandeld. 't Is te hopen, dat de Eerste Kamer dan een ander besluit in deze aangelegenheid zal nemen, dan zij voor kort deed.

— Z. M. heeft benoemd tot algem. opziener van het stoomwezen der spoorwegdiensten, den heer *E. C. Bernet*, adsistent-ingenieur bij de fabriek te Fijenoord van de Nederl. stoombootmaatschappij; tot notaris te Heino *R. Spitsen*, burgem. en kand.-notaris te Bemmel; tot kommissaris van policie te Dockum *J. P. Emmeloth*, ambtenaar bij 's rijks belastingen aldaar; aan mr. *J. van der Mandere*, op verzoek, eervol ontslag verleend als plaatsverv. kantonregter te Goes; benoemd tot kantonregter te Zutphen mr. *H. J. Swaving*, kantonr. te Groenlo; tot regter-plaatsverv. in de arrond.-regtbank te Groningen mr. *W. de Sitter*, advokaat aldaar.

— Men verneemt, dat tot algemeen rapporteur over de zaak betreffende de suiker-kultuur en het kontrakt Pangka, door de daartoe benoemde kommissie van onderzoek der Tweede kamer, gekozen is de heer dr. *van Hoëvell*.

— Te Utrecht heeft zich een komitee gevormd, ten einde de deelneming der ingezetenen in het kapitaal der Ned. centraal-spoorweg-maatschappij te bevorderen. Het bestaat uit de heeren *v. Dielen*, *v. Reede v. Oudtshoorn*, *v. d. Wall Bake*, *Kol*, *Roijaards van Scherpenzeel*, *de Muralt* en *Jongeneel*. A.C.

*— Uit Amersfoort schrijft men ons van eergister Door ingezetenen van deze stad en hare omstreken is, voor zooveel nu reeds bekend is geworden, voor de aanzienlijke som van p. m. *f* 100,000 aandeel genomen in het kapitaal der Ned. Centraal-spoorweg-maatschappij, voor den aanleg van eene lijn van Utrecht langs Amersfoort naar Zwolle. Het hier ter stede gevestigde kommitee, door welks tusschenkomst het meerendeel der aandeelen genomen is (75 waren er vroeger al verkregen), ziet dus zijne veelvuldige bemoeijingen met een gunstigen uitslag bekroond, hoewel onderscheidene gegoede inwoners, groote kooplieden en voorname grondbezitters, wier medewerking men ontwijfelbaar waande, zich aan de inschrijving onttrokken.

Aanstaanden Dingsdag nam. 2 ure zullen op een stuk land, behoorende tot den huize *Heiligenberg*, eigendom van Mr. *E. L.* baron *van Hardenbroek van Lockhorst*, te Leusden, met een werktuig, bestemd, om door middel van paarden granen te maaijen, proeven genomen worden, in tegenwoordigheid van Z. K. H. prins *Hendrik*, die, naar men wil weten, o. a. met mr. *A. G. Wijers*, president der afdeeling Amersfoort, van het genootschap, voor landbouw en kruidkunde, het middagmaal zal gebruiken ten huize van gemelden heer *v. Hardenbroek*, sekretaris der afdeeling.

— Met de Cosmopoliet is een detachement van 100 man naar O. Indië vertrokken, onder bevel van den ridmeester *v. d. Willigen*, en geleide de luits. *v. Wessen* en *Prager*.

— Ten gevolge van Z. Ms besluit van den 26. dezer, no. 60, wordt met den 16. Augustus aanstaande in dienst gesteld het schroefstoomflotille-vaartuig Haarlemmermeer, liggende te Vlissingen, met bestemming naar Oost-Indie, en is het bevel daarover opgedragen aan den luitenant ter zee der 1. klasse *P. Koning.*

Op dien bodem zullen tevens geplaatst worden de luitenants ter zee 2. klasse jhr. *E. de Gijzelaar*, *P. Koning* en *D. J. Weys*, de officier van gezondheid der 2. klasse *P. J. Losgert* en de adjunkt-administrateur *W. J. Medenbach.*

— Ten gevolge der vele desertien der vreemde militairen, voor 't koloniale leger bestemd, zullen dezen thans bij het 2. bat. 7. reg. inf. aan den Helder worden ingedeeld. Dientengevolge worden 12 vreemden van Harderwijk hier ter stede gewacht, om bij 't 7. reg. overgeplaatst insgelijks naar den Helder te worden overgevoerd en daar te worden ingescheept.

— Uit Paramaribo wordt gemeld, dat aldaar den 28. Junij een luisterijk feest is gegeven door ambtelooze ingezetenen, ter eere van 's konings kommissaris voor de W. Ind. wetgeving. De zaal van *Concordia* was versierd met het koninklijk borstbeeld, het Utrechtsche akademiewapen, het zinnebeeld der geregtigheid en nationale vlaggen. Het feestmaal was uitmuntend en de toasten door den goeverneur en kommissaris beiden uitgebragt getuigden van de belangstelling van Z. M. in het lot van Suriname en gaven den tegenwoordig zijnden de regtmatige hoop, dat Suriname door 't moederland naar waarde geschat, gesteund en beschermd, eenmaal zal worden: de parel aan de kroon van Nederland.

Den 30. Junij is de Kon. kommissaris, met zijn sekretaris en een gezelschap van 8 verschillende autoriteiten met de Vice Admiraal Rijk naar Fransch Guiana vertrokken, waar hem eene zeer welwillende ontvangst wacht.

— Gisteren is te 's Hage ten huize van den heer *Conrad*, de raad van hoofd-ambtenaren van den waterstaat vergaderd geweest, die door den minister van binnenl. zaken, is benoemd tot het aangeven der beste middelen, om de zeeweringen in Zeeland te verdedigen. Deze raad bestaat uit den inspekteur van den waterstaat *Conrad* als president, de hoofdingenieurs *Badon Ghijben*, *Beijerink*, *van Diggelen*, *Ort* en *Rijsterborg*, en de ingenieurs *Calan*, *Conrad* en *Dirks*.

— De algemeene synode der Nederlandsche hervormde kerk heeft besloten, haar medelid mr. *C. J. van Heusden*, op de adressen van onderscheidene klassikale vergaderingen, zoo als van 's Gravenhage en Dordrecht, te hooren, en op zijne verklaring, een afkeurend oordeel over het tijdschrift *de Dageraad* te moeten uitspreken; maar hem evenwel, als behoorlijk afgevaardigd door het provinciaal kerkbestuur in N. Braband te erkennen.

— Ook te Amsterdam is men begonnen gelden in te zamelen ten behoeve der zoo hevig vervolgde Christenen in Syrië. Op eergister, de herinneringsdag der verwoesting van Jerusalem, is daartoe door eenige geachte Israëliten een inteekenslijst geopend, met het zeer toepasselijk opschrift: »Hebben wij niet allen eenen Vader? Heeft ons niet één God geschapen?" (Maleachi II: 10.) Het bedrag zal aan den Heer *Montefiore*, te Londen, worden gezonden. *(H.)*

*— Gister avond waren de inteekenaren voor de partij, onlangs aan het studenten-korps onzer akademie gegeven, opgeroepen, om de rekening en verantwoording van het bestuur aan te hooren, en tevens over het batig saldo te beschikken. Onder voorzitterschap van den heer *Vernède* waren ruim 70 deelhebbers vereenigd, en werd aan dezen bekend gemaakt, dat door een ongelukkigen loop van omstandigheden het koncert, door het Pruissische muzijkkorps te geven, niet heeft kunnen plaats hebben, en dat de ondernemer van den tuin *Tivoli* het niet durfde wagen, om zonder hoogeren waarborg als het in kas zijnde saldo, het koncert ten zijnen pericule te doen voortgang hebben. Het bestuur gaf derhalve aan de tegenwoordig zijnde leden de gelegenheid, om onderling te raadplegen, op welke wijze het saldo het geschiktst kon worden aangewend. Daartoe werden verschillende voorstellen gedaan, waarvan het laatste den meesten bijval vond, namentlijk, om dit saldo in kas te houden, en met het oog op het aanstaande jubilé, in 1861, als wanneer onze akademie haar 225 jarig bestaan viert, deze gelden ten grondslag te doen strekken voor een feestavond, door de burgerij den muzenzonen van 't Sticht alsdan aan te bieden. Een paar voorstellen, om die gelden te bezigen tot aankoop van boeken voor onze bibliotheek, of voor het gasthuis van ooglijders vonden geen genoegzamen bijval, daar men meende, dat ze daardoor, te veel afwijkend van het doel waarvoor ze waren gegeven, zouden worden aangewend, terwijl een drietal voorstellen 1°. om een blijvend aandenken aan de Studenten-Societeit te schenken, 2°. om dezen winter een koncert te geven en 3°. om uit dankerkentenis voor het besluit der Tweede Kamer, volgens hetwelk Utrecht als centraalpunt van het spoorwegnet van Nederland, was gekozen een vuurwerk op het Vreeburg te doen afsteken, als onuitvoerbaar in verband met het saldo, slechts zeer gering door de vergadering werd ondersteund.

Hebben Utrechts ingezetenen lang gewacht om de studerende jongelingschap een tegen-feest aan te bieden, voornamelijk ook, omdat de scheiding tusschen de akademieburgers hun dit moeijelijk maakte, het is ons thans aangenaam er op te kunnen wijzen, dat het pas gegeven feest reeds een grondslag heeft gelegd voor een volgend, waaruit de studerenden wel de overtuiging kunnen erlangen, dat de Utrechtsche burgerij de *Alma Mater* ten hoogste waardeert, en tevens gaarne blijken, en vernieuwde blijken wil geven, dat zij dankbaar is en blijft voor al de genoegens, welke op hartelijke en loyale wijze door de Studenten aan de Utrechtsche burgerij worden aangeboden. — Wij twijfelen niet, of dit blijk van sympathie moet bij onze muzenzonen een gewenschten indruk maken.

— Te Arnhem worden bij het muziekfeest o. a. verwacht de heeren *Ferd. Hiller* van Keulen, Dr. *Aloys Schmitt* van Frankfort, *J. v. Boom* van Stockholm, *W. Taubert* van Berlijn en *J. A. v. Eijken* van Elberfeld.

Door ongesteldheid van mevr. *Cuypers-Alberdinck-Thym*, zal mevr. *F. Schreck* uit Bonn de alt-solo's te Arnhem vervullen.

:— Dezer dagen hebben de heeren gebr. *van Oven*, goud- en zilver-borduurwerkers te 's Hage, een fraai stuk afgeleverd, bestemd om naar het buitenland te worden verzonden. Het stelt een gordijnwerk voor, met zwaar borduursel op wit moirée grond. H. M. de koningin, die dit kunststuk vóór de verzending bezigtigde, heeft hare bijzondere tevredenheid daarover kenbaar gemaakt.

— In de gister gehouden zitting van den gemeenteraad van Schiedam is door burgem. en Weth. de voordragt ingediend van het plan eener geldleening van *f* 75,000, ter bestrijding der kosten voor de werken, bestemd voor de uitbreiding van de stad aan de westzijde, welk plan is goedgekeurd.

— Te Schiedam is het graven van eene haven, het maken van een bazalten muur, en van een ophaalbrug voor *f* 60,800 aanbesteed; het bouwen van den toren en voltooijen der kerk van de R. K. gem. werd er voor *f* 88,390 aangenomen.

— Te Almelo worden drie nieuwe schoollokalen opgerigt in plaats van het thans bestaande, terwijl de schoolgelden met 1861 worden afgeschaft.

— De kolonel *Stieltjes*, komm. van de vestingarttil. te Breda, is Vrijdag aan de Ginnike poort onder zijn paard geraakt, dat ter aarde stortte; hij ontving een trap van het paard; den volgenden morgen was hij bezweken.

— Zooals reeds vroeger gemeld is, wordt de strafgevangenis voor vrouwen te Gouda opgeheven. De pogingen die van daar uit zijn aangewend, om de verplaatsing, zelfs door het bouwen van eene nieuwe gevangenis te voorkomen, bleven vruchteloos. De vrouwen van Gouda gaan naar Woerden en de gevangenen van Woerden gaan naar Leeuwarden.

— Te Maastricht is een boer van 't dorp Berg gevankelijk binnengebragt, die in twist zijne dochter had doodgeslagen, welke met een boer verkeerende in zwangeren toestand verkeerde. — Nog is er een 18jarig meisje in hechtenis genomen, verdacht van kindermoord.

— Een welgezeten landbouwer te Niekerk is wegens het stelen van een bijenkorf gevankelijk naar Groningen overgebragt; men vermoedt, dat de gearresteerde meerdere dergelijke feiten reeds heeft gepleegd.

— Ten gevolge van het broeijen van het hooi is in Wijnbritsradeel eene boerderij afgebrand; een deel van den inboedel heeft men kunnen redden. Te Sexbierum is door dezelfde oorzaak eene woning afgebrand, waaruit de bewoners met levensgevaar zijn ontkomen.

De landman moge voorzigtig zijn, daar het hooi over 't geheel veel broeijende is, door 't vele vocht, dat er bij het inhalen is gevallen.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 30 *Julij*, 1,80. El. + AP. 8,75. Gev. 4 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister is ingekomen het wetsontwerp, tot verhooging van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860, bij welke wet het hoofdst. *Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren*, wordt vermeerderd met eene som van *f* 520.000.

De heer *de Bieberstein* bestrijdt de afkeuring, in het voorloopig verslag ten deele gevallen aan het besluit der Regering, om het 3. reg. drag., het zoogenaamde Limburgsche kontingent uitmakende, voortaan voor goed in Limburg te vestigen, waaruit de aanvrage voor de stallen te Maastricht en te Venlo is voortgesproten.

De heer *v. Hoevell* stelt vertrouwen in den minister van oorlog, maar acht zich bezwaard, hem te volgen op den eersten stap, dien de minister doet, tot de daarstelling van groote werken, door hem noodig geacht, om in onze passive verweermiddelen behoorlijk verband te brengen, welke noodzakelijkheid hij door andere bevoegde deskundigen dikwijls heeft hooren in twijfel trekken.

De heer *Dommer* vereenigt zich met den vorigen spreker, alleen in zooverre dat door hem een votum van vertrouwen in dezen Minister werd gesteld, maar ook alleen in zooverre, want hem is zoozeer de noodzakelijkheid der thans voorgestelde werken gebleken, dat hij met 50 mill. in kas niet het minst aarzelt, daartoe zijne medewerking te verleenen.

De heer *Storm van 's Gr.* merkt, naar aanleiding van het gezegde door den heer *van Hoëvell*, op, dat hier niets gevraagd wordt tot uitbreiding van het vesting-stelsel, en ontwikkelt dat de aanvrage, thans gedaan, voor het maken van eene batterij te Numansdorp, het verbeteren van de werken tot kustverdediging te Willemstad, en het maken van werken in de stelling bij Heusden en 's Hertogenbosch, als volstrekt noodzakelijk moet worden beschouwd. Minder gunstig echter denkt hij, daargelaten nog de kwestie van het bondskontingent, over de uitgave voor het maken of verbeteren van inrigtingen tot huisvesting en stalling te Maastricht en te Venlo.

De heer *van Hoëvell* komt op zijne meening terug. Hij gelooft, dat iedere belangrijke uitgave, vooral met het oog op den aanleg van spoorwegen, met het oog ook op de overname der kazernen, moet getoetst worden aan de vraag: is daaraan volstrekte behoefte?

De heer *van Wintershoven* verdedigt den post voor het maken of verbeteren van inrigtingen tot huisvesting en stalling te Maastricht en Venlo.

De heer *Delprat* verdedigt de regeringsvoordragt, betoogt, in antwoord op den heer *van Hoevell*, dat uitbreiding van ons verdedigingstelsel niet mag afhankelijk worden gesteld van inkrimping van de andere zijde, en bestrijdt ook diens gevoelen, om het doen van noodzakelijke uitgaven uit te stellen tot na den aanleg der spoorwegen.

De heer *Poortman* stelt zich de vraag voor of onze toestand gedoogt het doen van uitgaven, die niet volstrekt noodzakelijk zijn, en hoe gunstig ook onze financiële toestand mag genoemd worden, mag men daarop zijns inziens niet al te veel steunen en niet door de aanneming dezer voordragt, bestendigen het door velen en ook door Spr. zeer afgekeurde stelsel, door den Minister bij de verdediging zijner begrooting in het vorige jaar voorgestaan. De uitgaven voor Oorlog bedragen thans reeds 12½ millioen, dat is een derde van de uitgaven, vereischt voor de gansche huishouding van den staat. Meerdere verhooging acht hij zich bezwaard toe te staan.

De Minister van Oorlog vangt aan met de kwestie der stalling te Maastricht en Venlo te bespreken. Hij had zich deze zaak als uitgemaakt voorgesteld, na hetgeen daaromtrent in het vorige jaar in deze kamer was voorgevallen. Het terrein te Maastricht komt hem voor als exercitieveld zeer geschikt te zijn voor de vestiging van een regement dragonders, welke vestiging ook voor de verdediging van het Z. en O. frontier niet onverschillig is. Wat de kwestie betreft van het leggen van korpsen in vaste garnizoenen, daar is veel tegen te zeggen, maar de minister toont aan, dat daaraan onmiskenbare voordeelen verbonden zijn. Wat de andere werken betreft, waarvoor deze uitgaven worden gevraagd, eerbiedigt de minister de verantwoordelijkheid der kamer, om toe te zien, dat de uitgaven niet worden verkwist, en indien de vertegenwoordiging in den minister geen vertrouwen mogt stellen of indien zij de noodzakelijkheid der voorgestelde werken het minst in twijfel trekt, zij stemme vrij al zijne aanvragen af, maar zoo lang hij op deze plaats staat, is het voor hem eene gewetenszaak, dat het verdedigingstelsel vorme een goed zamenhangend geheel, en is hij bewust van de groote verantwoordelijkheid, welke te dien aanzien ook op hem rust. De min. acht dit tijdstip minder geschikt al zijne plannen tot verbetering van ons verdedigingsstelsel te ontwikkelen, maar bepaalt er zich toe, de noodzakelijkheid aan te toonen van de uitgaven, die thans worden aangevraagd en welke door geen deskundige kunnen worden betwist. Hij wijst in het breede op het belang van de stelling 's Hertogenbosch, maar dan ook moet de Bommelerwaard verzekerd zijn. Dit is het geval niet, en nu strekt de uitgave, welke hij thans voorstelt, om in deze bedenkelijke leemte te voorzien.

De heer *van Hoëvell* doet gaarne hulde aan de wijze, waarop de min. dit ontwerp heeft verdedigd, maar moet nog de vraag herhalen: waarom werd in het vorige jaar, toen men meende, dat oorlogsgevaar dreigende was, deze aanvrage niet gedaan? Indien toen die werken niet volstrekt onmisbaar waren, waarvan hij in het minst niet de nuttigheid betwist, hoe zijn zij thans zoo volstrekt onmisbaar geworden?

Nadat ook de heeren *Delprat*, *Poortman*, *Storm v. 's Gr.* en *v. Wintershoven* nader hunne meening hadden geopenbaard en laatstgenoemde nader had aangedrongen op losmaking van Nederland van zijne verpligting jegens den Duitschen Bond ten opzigte van Limburg, is het wets-ontwerp daarna in stemming gebragt en met 53 tegen 8 stemmen

aangenomen. Tegen, de heeren: van Hoëvell, van Twist, Poortman, Dullert, Reinders, Olivier, Westerhoff en ter Bruggen Hugenholtz.

Aan de orde is thans het voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis*, tot afkoopbaarstelling der tienden. Aan de algemeene beschouwingen nemen deel de heeren: *v. Eck*, *v. Nispen*, *Idzerda*, *Tutein Nolthenius en van der Linden*. Vooral de laatste spreker bestrijdt het voorstel bij herhaling, op grond van het onderscheid, daarbij in acht genomen tusschen Kroon- en Staats-, met gewone tienden en op grond van het keizerlijk dekreet van 1815, welks onzeker bestaan het tegenwoordig voorstel, in hoofdpunten daarvan niet afwijkende, niet noodzakelijk maakt. Hij ziet geene reden, om voor de tienden eene bijzondere regeling vast te stellen, verschillende van die bij ons Burgerlijk Wetboek aangenomen. — De voorsteller voert een en andermaal het woord, om de bezwaren der Sprs. op te lossen. Art. 1 wordt zonder diskussie of stemming goedgekeurd. Over de redaktie van art. 2 heeft eene diskussie plaats tusschen de heeren *Olivier*, *v. d. Linden*, *Mackay* en den Voorsteller, doch wegens het ver gevorderde uur, wordt de vergadering gescheiden, en bepaald, dat de benoeming der kommissie van enquête wegens de wateraftappingen op de Maas, zal geschieden na afloop van het aan de orde zijnde voorstel, terwijl ook het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V. wegens den aanleg der spoorwegen, aan de orde is gesteld bij de verdere reeks der nog te behandelen onderwerpen.

KONSTANTINOPEL, 20 Julij.

De laatste berigten omtrent den moord te Damaskus bevestigen, dat het aantal slagtoffers zeer aanzienlijk is. Zelfs de konsulaten bleven niet gespaard, uitgezonderd het Engelsche. De Hollandsche konsul, is letterlijk in stukken gehakt. De Amerik. konsul is zwaar gewond; de overige vreemde agenten hebben eene schuilplaats gezocht in de woning van *Abd-el-Kader*.

In verschillende streken van Syrie zijn in handen der Arabieren en Kurden, en zelfs der Turksche bezettingen oproerige brochures gevonden, ten doel hebbende de Christenen op te ruijen, en tevens om der bevolking haat en verachting tegen des Sultans regering in te boezemen.

Ter gelegenheid der ter aarde bestelling van een protestant, tot kort voor zijn dood nog tot de Armenische gezindte behoorende, hebben hier betreurenswaardige ongeregeldheden plaats gehad, het lijk was in het familiegraf op het kerkhof der Armeniers gelegd, doch dezen groeven het op en wierpen het op een nabij zijnd veld. Ondersteund door den Engelschen gezant eischten de bloedverwanten van den overledene dat de Porte hier tusschenbeide kwam; doch deze bij den patriarch niets hebbende uitgerigt, werd het lijk door policieagenten en onder geleide van de Engelsche en Amerikaansche gezanten naar het kerkhof gebragt. Daar evenwel werd men door eene menigte Armeniers met steenworpen begroet. Eindelijk werd echter toegestemd, dat het lijk in een hoek van het kerkhof werd begraven. 's Nachts werd het weder opgegraven. Weder vond nu hetzelfde tooneel plaats, zoo dat men eindelijk de begrafenis onder bescherming der gewapende magt moest volbrengen.

TURIJN, 26 Julij.

Men zegt, dat de Napelsche voorstellen eene wijdere strekking hebben dan in het begin gedacht werd. Niet alleen zou men een of- en defensief verbond aanbieden, gelijk onze regering wil, voor de bevrijding van Venetië, maar zelfs moet de Nap. regering zich niet ongezind betoonen, om, hetzij met Sardinië, hetzij alleen, stappen te doen om Oostenrijk Venetië te doen opgeven tegen eene geldelijke vergoeding. Daarenboven zou Napels, voor het geval dat Oostenrijk het in Lombardije ons wat lastig maakte, een leger ter hulp willen zenden. Sicilie en Venetie — zoodra dit vrij was — zouden zelven omtrent hun bestuur beslissen. De kerkelijke staat zou ontruimd worden, en Napels en Turijn zouden de verpligting op zich nemen, om bij onlusten het gezag van den Paus te handhaven.

Door sommigen wordt beweerd, dat er tusschen keizer *Napoleon* en koning *Victor Emmanuel* in de vorige maand een geheim traktaat is tot stand gekomen, waarbij eerst gemelde zich zou verbonden hebben, om de inlijving van Sicilie, Napels en den Romeinschen staat, met uitzondering van Rome bij Sardinie, casu quo, te erkennen; voorts om het beginsel van non-interventie in Italie, in 't belang van den volkswil, te doen eerbiedigen, des noods door kracht van wapenen, terwijl verder de onafhankelijkheid van den Paus te Rome door beide monarchen gewaarborgd zou worden. Wat Venetie aangaat, zoo zou aan den koning van Sardinie vrijheid gelaten zijn, om langs diplomatieken weg den afstand van dit gebied te verwerven, of Oostenrijk den oorlog te verklaren, met het doel om het te veroveren; doch in dit geval zou Sardinie noch op de materieele, noch op de morele ondersteuning van Frankrijk kunnen rekenen. Tot vergoeding dezer voordeelen zou Sardinie van zijn kant aan Frankrijk, zonder voorafgaande volkstemming, afstaan de eilanden Sardinie en Elba en geheel Ligurie, met inbegrip van Genua en Spezzia. De Turijnsche *Opinione* verklaart het bestaan van zoodanig traktaat als ten eenenmale verzonnen en stelt het zelfs als belagchelijk voor. Dit neemt echter niet weg dat de mededeeling van het beweerde verdrag op het publiek te Turijn een zeer ongunstigen indruk heeft gemaakt.

Alexander Dumas heeft in een schrijven aan *Carini* het volgend verslag gegeven van het gevecht bij Melazzo.

»7000 Napolitanen zijn door 2500 Italianen op de vlugt geslagen. Gisteren te Catana zijnde, hoorde ik, dat eene kolonne Napolitanen uit Messina tegen *Medici* was opgetrokken. Wij hebben dadelijk het anker geligt, in de hoop, nog tijdig genoeg te Melazzo te komen, om het gevecht te zien. Toen wij aankwamen was het dan ook aan den gang. *Garibaldi* was den 18. van Palermo vertrokken, den 19. was hij in het kamp van Meri aangekomen, waar sedert twee dagen kleine schermutselingen hadden plaats gehad. Den volgenden morgen gingen alle troepen tegen de Napolitanen die uit Melazzo waren getrokken op weg. De regtervleugel, slechts eenige kompagnien sterk, moest slechts linkervleugel en centrum tegen verrassing dekken. *Garibaldi* bevond zich in het centrum. Het vuur begon op den linkervleugel en halfweg tusschen Meri en Melazzo. De Nap. voorposten werden in het riet ontdekt. Na een kwartier bevond men zich tegenover de vijandelijke linie, die dadelijk uit hare stellingen verdreven werd. Middelerwijl joeg de regtervleugel de Napolitanen uit de door hen bezette huizen. *Bosco* voerde 6000 man aan tegen 5 à 600, die hem genoodzaakt hadden te wijken en die nu voor die overmagt zelven moesten wijken. *Garibaldi* liet toen dadelijk hulp aanrukken, waarmede men op nieuw de in het riet en tusschen de vijgenboomen verborgen vijanden aanviel. *Garibaldi* stelde zich nu aan het hoofd der Genuesche karabiniers, om de Napolitanen in de flank aan te tasten en aldus velen den terugtogt af te snijden; zijne poging stuitte echter af op een kanon, dat tegen hem gerigt was. Met 50 man deed hij toen eene charge op het stuk; 44 man werden gedood en de aanval mislukte; een aanval van ter zijde werd met beter gevolg bekroond. De Napol. kavalerie deed toen eene poging, om het stuk te hernemen. De soldaten van *Bonne*, nog niet aan het vuur gewend, weken een oogenblik naar beide zijden van den weg, doch toen de kavalerie zich tusschen hen bevond, gaven zij van alle kanten vuur. De Nap. officier wil terugkeeren, doch *Garibaldi* vat zijn paard bij den teugel; hem toeroepende zich over te geven. De officier wil hem doorsteken, doch den slag afwerend, brengt de generaal zijne tegenpartij eene doodelijke wond toe. Dadelijk zijn drie of vier sabels tegen *Garibaldi* gerigt, die een der aanvallers wondt. *Nissori* doodt twee anderen en het paard van een derde en *Statella* maakt de overigen af. Een ruiter, wiens paard was doodgeschoten, sprong op *Nissori* los, doch deze doodde hem door een revolverschot. *Garibaldi* doodt nu de overigen der vijftig ruiters of neemt ze gevangen, en vervolgt daarna, ondersteund door de overige troepen van het centrum, den vijand met de bajonnet. Het geheele Napelsche leger slaat op de vlugt en wordt tot aan de eerste huizen vervolgd, waar de kanonnen van het fort het te hulp komen. *Garibaldi* springt nu op de Tukeri, de vroegere Veloce, en bestuurt vandaar den strijd. Eenige troepen uit het fort komen den vlugtenden te hulp, doch *Garibaldi* laat een 60 ponder met schroot op hen lossen, hetgeen ten gevolge heeft, dat geen tweede schot wordt afgewacht. Toen begon een vuren tusschen het fort en het schip, *Garibaldi* echter begaf zich ijlings van het fregat te midden van het geweervuur, dat nog een uur duurde, waarna de troepen in het fort trokken, en des avonds trokken de Italianen Melazzo binnen. Ik zocht *Garibaldi* en vond hem eindelijk onder een gewelf op den grond, waar hij, met het hoofd op een zadel, van vermoeijenis was ingeslapen. Zijn avondmaal stond nevens hem, het bestond uit een stuk brood en een kruik water.

»Mijn waarde *Carini*; ik ben in mijne verbeelding 2500 jaren teruggegaan, en ik bevond mij tegenover *Cincinnatus*."

Den 11, dus juist op den dag dat *Pius IX* de gebeurtenissen op Sicilie in zijne allokutie verdoemde, heeft *Garibaldi* te Palermo het *Rosalia*-feest helpen vieren (het feest van Sicilie's beschermheilige.) Den vorsten van Sicilie, wien door den pauselijken stoel groote kerkelijke privilegien zijn geschonken, wordt steeds bij dat feest bij de hoogmis door de gansche geestelijkheid hulde gebragt. *Garibaldi*, wiens werk door den Paus verdoemd werd, scheen er op gesteld die hulde te ontvangen. In een huurrijtuig reed hij, in zijn rooden kiel en met den Kalabrischen hoed op, van de haven, waar hij de inscheping der troepen bijwoonde, naar de hoofdkerk, waar hij door de geestelijkheid ontvangen en naar den troon nevens het hoogaltaar geleid werd, en daar volgens aanwijzing van een ceremoniemeester aan de plegtigheid deel nam. Op zijn terugtogt in de vergulde staatsiekoets met kristallen paneelen, waarin hij de plaats der Hohenstaufen, Anjous en Bourbons innam, werd hij onder luid gejuich met een regen van bloemen begroet.

WEENEN, 28 Julij.

De *Ost. D. Post* zegt, dat te Töplitz gewis ook over buitenlandsche kwestien is gehandeld, wijl het voor Duitschland dreigende gevaar te groot en te zeer nabij is, dan dat de beide vorsten dit onaangeroerd konden laten. Het oogenblik van den aanval, zegt het blad, moge niet te bepalen zijn, de plaats en het doel er van zijn aan geen twijfel onderhevig. Zij zijn het Rijnland en het aloude Mainz, de sleutel van Duitschland, welke, in vroegeren en lateren tijd eenmaal vermeesterd, al die rampen en namelooze verdrukking over Duitschland hebben doen komen, waarvan het alleen na langen worstelstrijd in het hart des lands door de inspanning des Duitschen volks verlost is geworden.

Te Aken bevindt zich op het oogenblik een groote toevloed van reizigers, om het in de hoofdkerk ten toon gesteld hemd van *Maria* te zien. Elke zeven jaren vindt die tentoonstelling plaats.

LONDEN, 28 Julij.

Uit de door de regering aan het Parlement overgelegde dokumenten, betreffende de Syrische aangelegenheden, blijkt dat de eerste bloedige botsing den 29. Mei heeft plaats gevonden, als wanneer eene bende Christenen de, gedeeltelijk door Christenen, gedeeltelijk door Drusen, bewoonde dorpen Solima, Kernaïl en Blehnaï aangevallen en de Drusische bewoners daaruit met geweld verdreven heeft.

Een schrijven uit Parijs van 27 Julij in den *Morn. Post* uit de meening, dat, zoo de Franschen in Syrie landen, een godsdienstoorlog in geheel het Oosten zal ontstaan. De Mahomedanen, wordt er in gezegd, zullen de tusschenkomst beschouwen als een aanval tegen het islamisme, en in plaats van dan het bloedvergieten te voorkomen, zal men er aanleiding toe geven. De tijding dat de Franschen op Damaskus aanrukken, zal zich, gelijk gewoonlijk bij de Oostersche volken, met bliksemsnelheid door geheel Azie en ook in Europeesch Turkije verspreiden. Bosnie wacht slechts een gunstig oogenblik, om een burger- en godsdienstoorlog te beginnen en in 1860 zal er zeker weêr eene Oostersche kwestie op het tapijt zijn, Frankrijk schijnt het te verlangen, Rusland wenscht het, en Hr. Ms. regering schijnt het niet te kunnen beletten.

Men verzekert, dat de regering in onderhandeling is met sir *Andrew Orr*, eigenaar van het landgoed Harvistoun, met oogmerk, om dit aan te koopen en als een blijk van de dankbaarheid der natie ten geschenke te geven aan lord *Clyde*, (sir *Colin Campbell*) wegens zijne onschatbare diensten in Indie den lande bewezen.

PARIJS, 29 Julij.

Van *Garibaldi* is geen nader berigt, dan dat hij zich in Messina bevindt.

Heden zijn de diplomaten weder vergaderd geweest, en is de konventie nog niet onderteekend. De hoofdstrekking der overeenkomst moet deze zijn: 1. algemeen wordt de noodzakelijkheid erkend, den in Syrie gepleegden Christenmoord onverwijld en streng te straffen; 2. om daartoe te geraken, komen de groote mogendheden van Europa tusschen beide; 3. het Fransche leger vertrekt voorloopig alleen naar Syrie; 4. de belanghebbende mogendheden regelen, naar gelang van den uitslag der eerste militaire operatien, den verderen togt en de deelneming van andere legers aan de expeditie; 5. Europa eischt, vóór den afloop der krijgsverrigtingen, waarborgen voor de toekomst. De *Moniteur* zal overigens de konventie in haar geheel mededeelen, om op nieuw een bewijs te geven, dat Frankrijk dezen nieuwen oorlog niet met een veroveringsdoel onderneemt, maar, even als in den Krim-oorlog, in een algemeen belang handelt.

De *Union* deelt een authentiek en volledig verslag mede van de gruwelen die in Syrie plaats hadden. Daaruit blijkt, dat het aantal vermoorde weerlooze Christenen van beider kunne 7,015 bedraagt, benevens 105 geestelijken, terwijl bovendien 662 weerbare manschappen in de gevechten tegen de Druzen en Turken vielen. Daar in deze berekening geen melding van Damaskus wordt gemaakt, kan men het aantal gesneuvelde en vermoorde Christenen veilig op ruim 8000 stellen. Tevens zijn 324 dorpen en gehuchten door de Drusen uitgeplunderd en verbrand, zoodat daarvan schier geen spoor meer te vinden is.

Volgens den *Ami de la Religion*, beginnen de Drusen reeds naar de grenzen van Hauran te trekken, met het doel, om in tijd van nood langs die zijde te kunnen ontvlugten. Zij zijn niet bevreesd voor eene vreemde interventie, maar wel voor de Turken, aan wier goede trouw zij geen oogenblik geloof schenken. Zij zijn van oordeel, dat, nu zij met behulp der Turken het Christelijk element in Syrie als het ware vernietigd hebben, de Turken zich voor de wraak van Europa zullen willen beveiligen door een plotselingen ijver aan den dag te leggen. Zahlé is dien ten gevolge reeds door de Drusen ontruimd en bevindt zich weder in de magt der Christenen.

In een brief uit Mantua aan de *Presse* wordt berigt, dat in die stad eene zamenzwering is ontdekt, die ten doel had het Hongaarsche regement *Dom Miguel* in massa te doen deserteren. Reeds waren twee bataljons soldaten en officieren gereed te vertrekken, toen het voornemen bekend werd. Naar men wil, zal het regement gedecimeerd worden.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van een *ZOON* Vrouwe A. E. A. AMESHOFF — DE MEIJ VAN ALKEMADE.
Amsterdam, 30 Julij 1860.

*** Het Zoontje, ons den 9 dezer geschonken, werd ons heden door den dood ontnomen.
Utrecht, A. C. VINK.
29 Julij 1860. A. C. VINK—MULLER.

*** Voor de vele bewijzen van belangstelling, ondervonden bij de bevalling mijner Echtgenoote betuig ik ook namens haar mijnen opregten dank.
Utrecht 29 Julij. F. G. VAN CAMPEN.

*** De ondergeteekende, gevoelig voor de bewijzen van deelneming, ondervonden, gedurende de ziekte en het overlijden van hunnen onvergetelijken Vader, betuigen langs dezen weg hunnen welmeenenden dank.
Utrecht, Uit aller naam,
31 Julij 1860. J. CORVER.

Zomer Societeits Lokalen.

*** Woensdag 1 Augustus 1860, ten 7 ure, bij gunstig weder, **GROOT MILITAIR CONCERT.**

*** Men zal op Vrijdag den 3. Augustus 1860, des morgens ten 10 ure, in het Gemeentehuis te *Vleuten*, verkoopen, eene groote partij **ZWARE GREENEN PLANKEN.**

VERKOOPING VAN BOOMVRUCHTEN
TE BREUKELEN.

*** Op Woensdag den 15. Augustus 1860, des namiddags ten 5 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, in het Logement *het State wapen* aldaar. Breeder bij billetten.

*** Op Zaturdag 18 Augustus 1860, snamiddags ten één ure, zal de Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te Utrecht, in het Gebouw achter St. Pieter, verkoopen: De Hofstede *BRUGZIGT*, aan *Groepenbrug* in *Breeveld* bij *Woerden*; De AMBACHTSHEERLIJKHEDEN *Breeveld*; *Portengen*; *Laagnieuwkoop*; *Ruwiel*, *Gieltjesdorp*; *Vijfhoeven*; *Gerverskop Staton geregt*; *Gerverskop Utenhams geregt*; *Gerverskop Breudijk*; de GEREGTIGHEID DER TIENDEN onder die Heerlijkheden; Eene HOFSTEDE onder *Willeskop*; WEILANDEN en GRIENDEN onder *Vreeswijk*; breeder bij biljetten en te bevragen bij den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te Utrecht.

*** Men zal op Zaturdag den 25. Augustus 1860, des namiddags ten één ure, te Utrecht, Achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen:
Eene HOFSTEDE, bestaande in Huizinge met Achterhuis en verdere getimmerten, ERF, GROND en TUIN, mitsgaders BOOMGAARD, BOUW-, WEI- en HOOILANDEN, te zamen groot 14 bunders, 98 roeden, 90 ellen, staande en gelegen onder Ouden Rhijn, op Heikop, kadaster sectie D, nos. 154 tot en met 163, 166, 167 en 168.
Verhuurd aan *J. Vonk*, tot 1. Januarij en 1 Mei 1862, om *f* 575.— in het jaar.
Breeder bij billetten, en nader onderrigt ten kantore van den Notaris BORRET, te Utrecht.

*** Op een stil dorp in de prov. Utrecht **verlangt** een Weduwnaar, met vijf kleine kinderen, een DIENSTBODE of WEDUWE, tusschen de 40 en 50 jaar, P. G. en van goede getuigschriften voorzien, als Huishoudster, om met 15 Augustus in dienst te treden.
Reflecterende gelieve zich met franco brieven onder lett. L. M. te adresseren aan het Postkantoor te Loenen aan de Vecht.

*** **MEN VRAAGT** uit den deftigen stand voor eene zeer soliede *Brandverzekering-Maatschappij* een COMMISSARIS, met verpligting **4** aandeelen te nemen, elk aandeel à *f* 1000. fournissement. Reflecterende adressere zich *franco* met geteekende brieven onder lett. H bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER te Amsterdam.

*** Er wordt **gevraagd,** op een Kantoor hier ter stede, een fatsoenlijk BURGER JONGELING, van de P. G., niet beneden de 14 jaar, eene nette hand schrijvende, en vlug kunnende rekenen; met de Fransche taal bekend, zal tot aanbeveling strekken, salaris naar bekwaamheid. Hierop inclinerende, gelieve zich met franco brieven te adresseren onder letters A Z., bij de Boek- en Papierhandelaren NOLET EN ZOON, te Utrecht.

Men vraagt

*** in of bij de stad eene *Gemeubelde* VOOR- of ACHTERKAMER, om slechts eenige uren 's weeks te gebruiken; er wordt minder gelet op huurprijs dan wel op volkomene vrijheid en discretie.
Adres met opgave van prijs, onder lett. W. J. aan het bureau der Utr. Courant.

NEDERLANDSCHE
Centraal-Spoorweg-Maatschappij.

*** **De RAAD VAN ADMINISTRATIE** brengt ter algemeene kennis, dat de ***publieke inschrijving*** voor de nog **disponibele aandeelen** in het kapitaal groot ***Vijf Millioen Gulden*** voor de lijn **UTRECHT-ZWOLLE** opengesteld wordt op 30 *Julij* e.k. en gesloten op 2 *Augustus* daaraanvolgende, des namiddags ten 3 *ure*.
De inschrijvingen worden aangenomen aan het Hoofdkantoor der Maatschappij te AMSTERDAM, Rusland B 149, alwaar Prospectussen zijn te bekomen en de Statuten ter lezing liggen.
Namens den Raad van Administratie,
De Secretaris,
DAVID J. C. VAN LENNEP.

GROOTE JAARLIJKSCHE OPRUIMING

*** van de nog voorhanden zijnde GOEDEREN als: **HOEDEN, MANTIELJES, MANTELS, LINTEN, ZOMERSTOFFEN** en eene groote partij **JACONETS.** Zullende om het reeds vergevorderde Saizoen, beginnen met Woensdag 1 Augustus.
Oudegracht tusschen de Vie- en Jacobiebrug. A. L. GERRETSEN Jr.

*** **Er wordt aangeboden** eene 6½ octaafs PIANO, uit de fabriek van *Erard* te Parijs; zonder gebreken.
Te bevragen bij J. H. LEBBE, Pianomaker. St. Jansveld.

*** Iemand uit den fatsoenlijken stand, en van middelbaren leeftijd, bekend met moderne talen, 's morgens geëmploijeerd zijnde, zoekt de gelegenheid om zijne namiddagen te besteden tot het bijhouden van **boeken** of **correspondentie.**
Bouwkundige kennis bezittende, zou men ook niet ongenegen zijn zich te belasten met het **beheer over huur-eigendommen** of met dergelijke kleine administratiën. Adres Lett. IJ. Z bij den Boekh. J. ANGELIER. Brieven franco.

*** **K. PRINS,**
vroeger P. VAN DEN BOSCH,
heeft heden ontvangen van de Zesde of laatste Jager, opregte Vlaardingsche **Maatjes Haring** *à* 12½ *per stuk*, **Nieuwe Bergsche Anschovisch** *à* 80 *cents het honderd*, gerookte Zalm, beste blanke Zontevisch en al wat meer tot zijne zaak behoort.
Utrecht den 31. Julij 1860.
Het eerste Huis op de Vischmarkt bij het Stadhuis.

NEDERLANDSCHE
Rhijn-Spoorweg Maatschappij
en
ALGEMEENE POSTWAGEN ONDERNEMING
VAN GEND & LOOS.

*** De Directien van beide ondernemingen hebben de eer ter kennis van den Handel te brengen, dat zij, te beginnen met 1. Augustus 1860, zullen openen een met uitzondering van den Zondag **dagelijks doorloopend verkeer voor Koopmansgoederen** van Amsterdam, Rotterdam en Arnhem naar Amersfoort, vice versa, benevens tusschen Utrecht en Amersfoort. De vrachten zijn zeer billijk gesteld, en zijn daaromtrent nadere informatiën te bekomen aan de Stations en Factorijen van den Nederlandschen Rhijnspoorweg, mitsgaders aan de kantoren der onderneming *van Gend & Loos* te Amsterdam, Rotterdam, Arnhem, Utrecht en Amersfoort.
Den 30 Julij 1860.

NED. RHIJN-SPOORWEG.

*** De Directie brengt ter kennis van het reizend publeik, dat te beginnen met 1. Augustus e. k. voor eerste en tweede klasse reizigers **doorloopende billetten voor heen** en **doorloopende billetten voor heen en terug,** worden uitgegeven, van Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Arnhem naar Bonn, Godesberg, Rolandseck, Remagen, Coblentz, Capellen (Ems), St. Goor, Bingen, Creuznach en Mainz, geldig voor alle treinen, gedurende vijf dagen na den dag der uitgifte, met regt van oponthoud te Keulen en op de boven Keulen gelegene Stations. Tusschen Deutz en Keulen worden de reizigers kosteloos per omnibus overgebragt van het eene Station naar het andere op de aldaar corresponderende treinen, wanneer deze niet op het Centraal Station aan elkander aansluiten. De retourbilletten genieten eene korting van 25 pCt. op de vracht voor heen en terug op den Nederl. Rhijnspoorweg en de Rheinische en Hessische Ludwigsbanen.
Amsterdam, 30 Julij 1860. DE DIRECTIE.

*** **Heden ziet het licht, en is alom te bekomen:**

Is de Roomsche Kerk de Kerk door den Zaligmaker gesticht?

Naar het Fransch.
Prijs *f* —,30, bij 12tallen *f* 3, 25tallen *f* 5,50.

*** **THEOD. FINGER** berigt, dat zijn Atelier thans weder voorzien is van een bekwaam PHOTOGRAAF en RETOUCHEUR, zoodat hij weder in staat is aan de strengste eischen dezer kunst te voldoen.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 Julij.

Tarwe een doen; 130 b. Pools. *f* 355; 160, 162 pd. Bovenl. *f* 345. Rogge flaauw; 124 Pruiss. *f* 198; 127 pd. dito *f* 210; 123 pd. jar. dito *f* 200; 120 pd. Petersb. 188. Rogge op levering lager afgegeven; Julij *f* 170; Aug. *f* 165; Oct. *f* 172, 175, 173, 174 a 171; Maart *f* 178; Mei *f* 179; Pruiss. op Julij *f* 173. Gerst en Haver zonder handel.

ROTTERDAM, 30 Julij.

Granen en Zaden. Tarwe. Zeeuws., Vl. en Gverm. puike prijsh., mindere flaauw; goede en puike *f* 10.75 a *f* 11.50; mindere *f* 9.25 a 10.50; geringe *f* 8.00 a 9.00; jar. *f* 11.25 a 12.50; Pools. en Roode bij uitsluiting; Rogge, Overm., Zeeuws. en Vl. *f* 7.30 a 8.30; buitenl. flaauw; 152, 154 pd. Koningsb. *f* 220, 225; 152 pd. Pruiss. *f* 212; 152, 153 pd. Dantz. *f* 2[illegible], 215. Erwten Zeeuws. groene *f* 9.00 a 10.75. Boon. Zeeuws. en Walch. Witte *f* 11.25 a 13.25; dito bruine *f* 12.00 a 15.00.

SCHIEDAM, 30 Julij.

MOUTWIJN,	per Ned. Vat zonder fust	*f* 14.75.
JENEVER,	" " " " "	- 20.25.
AMST. PROEF,	" " " " "	- 21.50.

Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel . . . . *f* 1.00.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Julij.	Uren	Wind rigt.	Wind kr.	Barom.	Ther. F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
			N.						
29	2	n.	1.0	756.08	64.8	— 4.3	0.92	0.9	Zw. bewolkt.
	10	n.	0.0	58.8[illegible]	57.0	— 5.6	[illegible].93	5.5	id. (*)
30	8	nno.	2.5	61.51	6[illegible].2	— 7.0	0.67	0.	id.
	2	nnw.	5.5	62.29	63.3	— 9.2	0.58	0.	Bewolkt
	10	nnw.	0.5	62.55	56.1	— 6.5	0.79	0.	Zw. bewolkt.
31	8	nnw.	3.5	61.80	61.2	— 7.0	0.61	0.	Bewolkt.

(*) Van 3 tot 4¼ u. onweêr.
(**) 29 Julij 's morg Grootste verschil der afwijking tusschen Brest (+ 0.7) en Parijs (— 4.5) 5.2 mm.
30 Julij, 's morg. Grootste verschil der afwijking tusschen Portsmouth (+ 7.6) en Parijs (+ 0.4) = 8.0mm.
(**) Des Zondags wordt Engeland niet waargenomen.

AMSTERDAM 30 Julij 1860.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.	$63^{15}/_{16}$	64	$63^{15}/_{16}$
dito dito	3 "	$76^{1}/_{2}$		
dito dito	4 "	$98\ ^{[illegible]}/_{16}$		
Leen. Holl. Spoorweg	4½ "	100		
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	2½ pCt.	$52^{[illegible]}/_{8}$		
SPANJE.				
Obligatien	1¾ pCt.	$39^{3}/_{8}$	$39^{7}/_{16}$	$39^{7}/_{16}$
dito.	3 "	$47^{[illegible]}/_{8}$	$47^{1}/_{8}$	
Binnenl. Schuld	3 "	$47^{[illegible]}/_{4}$	$47^{[illegible]}/_{8}$	$47^{3}/_{8}$
Amortisable		$20^{3}/_{4}$	$20^{[illegible]}/_{8}$	$20^{13}/_{16}$
Bewijzen Koepons		$4^{13}/_{16}$	$4^{7}/_{8}$	
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$44^{1}/_{8}$	$44^{1}/_{4}$	$44^{1}/_{8}$
dito 1856/59	3 "	$42^{3}/_{16}$	$42^{1}/_{4}$	$42^{1}/_{4}$
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C*o.	5 "	$101^{3}/_{4}$	$101^{7}/_{8}$	$101^{3}/_{4}$
Obligat. 1828 & 1829.	5 "	$100^{1}/_{2}$		
Certifikaten 1840 . . .	4 "	$79^{7}/_{8}$	$79^{3}/_{4}$	$79^{1}/_{2}$
Cert. 2e, 3e, 4e L.	4 "	$80^{1}/_{2}$		
Certifik. 5e L.	4 "	$80^{1}/_{4}$		
Certifik. 5e Serie . . .	5 "	$88^{7}/_{16}$		
dito 1855 6e Serie . .	5 "	$97^{3}/_{8}$	$97^{7}/_{16}$	
dito Adm. te Londen	4½ "	$90^{7}/_{8}$		
dito dito	3 "	$61^{13}/_{16}$	$61^{7}/_{8}$	
Certifik. van Assign. .	6 "	60		
Volgef. Spw.—Aand.		$212^{1}/_{4}$	213	
POLEN.				
Obligatiën	4 pCt.	$79^{3}/_{4}$		
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 "	$103^{1}/_{2}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C*o.	5 pCt.	62		
dito dito	4 "	$48^{5}/_{8}$		
Oblig. Metaliek	5 pCt.	$51^{1}/_{4}$	$51^{3}/_{8}$	$51^{1}/_{4}$
dito dito	2½ "	$27^{1}/_{8}$	$27^{3}/_{16}$	$27^{[illegible]}/_{16}$
Oblig. Rente Am.. . .	5 "	$74^{3}/_{8}$	$74^{1}/_{2}$	$74^{7}/_{16}$
dito dito Nat. 1854. .	5 "	$58^{5}/_{8}$	$58^{1}/_{2}$	
Aand. 1854.		221	$221^{1}/_{2}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 180 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 24 Julij.

Voorz. Mr. *W. M. J. v. Dielen.*

Tegenwoordig zijn 22 leden, afwezig de HH. *Kien*, *Karsten*, *Trip*, *Boer* en *v. Stirum.*

Is ingekomen:

1. eene missive van Ged. Staten ten geleide van haar besluit, houdende magtiging om met het gemeente-bestuur van Haarlem in overleg te treden over de opheffing van het beurtveer tusschen deze beide steden, — voor kennisgeving;

2. eene missive van de Handelssocieteit ten geleide van een afdruk van het adres, door haar aan de 2e Kamer ingezonden, betreffende de spoorwegen, — ter sekretarie;

3 een nader rekest van jhr. mr. *M. C. H.* ridder *Pauw v. Wieldrecht*, in zake plaats. dir. belast., — ter sekr.;

4. eene missive van mevrouw de douairière *van Reede* geb. *de Jonckheere*, betreffende plaats. dir. belasting, — ter sekretarie;

5. eene voordragt, om aan den hulp-onderwijzer *v. d. Berg* op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen.

Den heer *Schuurman* komt het voor dat onmiddelijk ontslag vragen na de benoeming tot eene andere betrekking, niet is ordentelijk, niet is gelijk het behoort. Spr. meent, dat na zoodanige handelwijze geen *eervol* ontslag moet worden verleend.

De *Voorz.* gelooft niet dat hier aan eenige berispelijke bedoeling te denken is. Het verzoek is het gevolg eener elders gedane benoeming, en de adress. kon moeijelijk vóór die benoeming het ontslag vragen.

De heer *Pabst* merkt op, dat als de hr. *v. d. Berg* eene andere betrekking als hulponderwijzer in eene andere plaats had aangenomen, de heer *Schuurman* gelijk zou hebben, doch de zaak verandert omdat hij onderwijzer is geworden op een dorp. Men kan het toch iemand niet kwalijk nemen, dat hij tot zijne bestemming tracht te komen. Het ware eene hardheid, hem daarom het eervol ontslag te weigeren.

De heer *Schuurman* stelt zich met de verkregen inlichting voor het oogenblik tevreden.

Zonder hoofdelijke omvraag wordt daarop de voordragt aangenomen.

6. een rekest van jhr. *W. J. de Pesters*, waarbij hij zich aanbeveelt voor de betrekking van superintendent van inkwartiering, — ter sekretarie;

7. een ontwerp-bestek ter oprigting der gasfabriek, — ter sekretarie;

eene missive van het hoofdbestuur van het genootschap van landbouw en kruidkunde, betreffende de oprigting eener korenbeurs, — als voren.

Wordt bij monde van den heer *de Muralt* verslag uitgebragt door de komm. benoemd voor het verzoek der Nederl. centraalspoorwegmaatschappij tot ruime deelneming in haar kapitaal, welke komm. adviseert, voor eene som van *f* 300,000 deel te nemen in het kapitaal der maatschappij.

Wordt naar aanleiding van dien ter tafel gebragt eene voordragt van B. en W. strekkende, om 1o. voor *f* 300,000 deel te nemen in de door de maatschappij te sluiten leening, 2e. eene leening aan te gaan om de middelen daartoe te vinden en 3o. B. en W. te magtigen om voor Utrecht in te schrijven, behoudens de nadere goedkeuring van Gedep. Staten op de door de stad aan te gane leening.

Deze voordragt wordt dadelijk in behandeling genomen.

De heer *Jongeneel* zegt: van waar die spanning, die wij in de laatste dagen in alle oorden van het land waarnemen? Het is omdat het lot der spoorwegen op het spel staat, omdat de groote vraag zijne beslissing nadert: zal Nederland nog jaren van dat groote middel van vervoer verstoken blijven, of eindelijk den geest des tijds begrijpen; het geldt de vraag, of Nederland nog langer in dien sluimerslaap zal voortgaan of eindelijk ontwaken. En het is zoo; de nadenkenden in den lande gingen er gebukt onder; afstammelingen van een geslacht, dat eenmaal de wereld de wet stelde en altijd de eerste was, zijn wij de laatsten geworden; maar de natie ontwaakt en een nieuw tijdperk is voor Nederland aangebroken. Ons Vaderland zal ook een net van spoorwegen in zijn midden hebben. Meent niet, mijne heeren, vervolgt Spr., wanneer ik zoo spreek, dat ik mij door een ideale wereld beweeg. Ziet het aan die natiën, die een net van spoorwegen bezitten, hoe daar ontwikkeling, bloei en welvaart heerschen; — is het niet alsof de spoorwegen invloed op hun leven, op hun denkvermogen, op hun gang uitoefenen? het is zoo, zij hebben dat groote geheim leeren kennen: de waarde van den tijd. Spoorwegen voldoen aan de groote opvatting des levens, „snelheid." Ziet de mensch heeft behoefte om lang te leven, en toch, de Voorzienigheid heeft zijn dagen geteld, maar hij heeft het middel gevonden om in ruimte te leven; en inderdaad, mijne heeren, wij leven langer dan onze voorvaderen, omdat wij in één jaar meer leven dan velen van vroegere dagen in vele jaren. Van daar de meerdere beweging, die zich in sommige oorden vertiendubbeld heeft. De uitvinding der spoorwegen is het middel in de hand der Voorzienigheid, om de natiën tot wereldburgers te maken, en welligt eenmaal de menschheid te verbroederen. De uitvinding der spoorwegen heeft, even als de boekdrukkunst, een schok gegeven aan de menschheid, en zal de gedaante der wereld veranderen, en welligt is de tijd niet ver af, dat de aarde door een ijzeren band zal omvat worden, die van overal zijne vlechten zal uitwerpen. Gij zult reeds gevoelen, mijne heeren, zoo vervolgt Spr., dat ik na het uitspreken van deze weinige woorden ingenomen ben met al wat met de ontwikkeling der spoorwegen in verband staat, en dat volk en die stad gelukkig reken, wien als aangewezen is een ruim deel er van in zich op te nemen; en van dat denkbeeld uitgaande, vraag ik u allen, is er eene stad in geheel Nederland, die met de stad onzer inwoning kan wedijveren. Utrecht is door zijne ligging als centraalpunt aangewezen; of het 't worden zal, zal van dezen raad afhangen. Welligt is het heden de ure van beslissing. En wat leert ons de geschiedenis der spoorwegen; dat die plaatsen de meeste vruchten er van plukken, die als centraal- of eindpunten zijn te beschouwen. Neen, het behoort niet tot de gewaagde voorspellingen, dat deze stad eene groote toekomst te gemoet gaat. Maar ik heb vaak hooren vragen: waar ligt dan toch dat voordeel, welke takken van industrie zullen er zich bijzonder door ontwikkelen? Ik roep u toe, alles, en de eerste vrucht van het meerdere mouvement is voorzeker eene verhooging der waarde van alle panden; en dat is geene theorie, de geschiedenis der plaatsen in alle landen leert het ons. Maar bovenal zal het marktwezen eene ongekende hoogte bereiken; wanneer deze stad eenmaal het middenpunt van het web der spoorwegen is, zal alles zich hier oplossen, want met niet minder dan 146 plaatsen staat deze stad elke week in handelsbetrekkingen, en ik vraag u met vertrouwen, wat heeft Utrecht nu reeds aan de spoorwegen te danken? is de welvaart in deze stad er niet reeds door vermeerderd? denkt u eens, Utrecht verstoken van spoorwegen. Doch men sluimere daar niet bij in, maar blijve wakende; de bloei van deze stad is ons aller belang en wij moeten dien niet alleen met woorden, maar ook met geld durven ondersteunen, en zie daar mijne heeren, het derde punt dat ik u ter overweging geef. De groote levenskwestie voor de daarstelling van den spoorweg van Utrecht op Zwolle is de volteekening der leening van 5 millioen; hiermede staat en valt het geheele plan; wordt de leening niet volgeteekend, het plan zal jaren blijven rusten, en men bedriege zich niet, vervolgt Spr., men wachte niets van de hooge regering, het is haar nooit ernst met dezen weg geweest. De minister *Simons* nam die vroeger op in de lijnen van den tweeden rang; latere plannen zwijgen er zelfs van; en hoe natuurlijk; kan van de hooge regering een weg gevraagd worden, die met hare eigene lijnen konkurreert, want, let wel mijne heeren, wanneer de hooge regering een weg van Arnhem over Zutphen daarstelt, en vandaar op Zwolle, zal dan de lijn van Utrecht op Zwolle, die veel korter is, niet alle mouvement wegnemen en zullen de geldelijke voordeelen van den eersten weg niet door de laatste vernietigd worden? Daarom verlang ik van dezen raad dat hij het voorstel der kommissie ondersteune. Deel neme in de leening, dat is de eenige, dat is de ware weg. De kommissie nu stelt voor, eene deelneming van *f* 300.000; ik wensch dit als minimum te beschouwen; wanneer ik nu bereken, dat de weg slechts 2 pCt. zal opbrengen en de stad à $4\frac{1}{2}$ pCt. eene leening sluit, dan zal de stad in den aanvang een jaarlijksch offer brengen van *f* 7500, dan ondersteunt men de voorgedragen deelneming met $\frac{1}{17}$ van het verlangde kapitaal, en dit offer van *f* 7500 zal jaarlijks minder worden. Wat toch heeft ons de geschiedenis der spoorwegen geleerd, dat die spoorwegen, welke in den aanvang zelfs hunne administratie-kosten niet konden dekken, na verloop van eenige jaren 4 en 5 pCt. rente uitdeelden. Hiervan leveren de Amerikaansche, de Fransche, Duitsche en andere banen alle het voorbeeld; en voorzeker, de weg van Utrecht op Zwolle eenmaal opgenomen in het groote net, zal na weinige jaren 4 pCt. en meer afwerpen; en opmerkelijk is het, dat de beweging zelfs op de oudste spoorwegen nog altijd zich ontwikkelt, terwijl de scherpzinnigste ons niet weet te voorspellen, hoeveel malen dat mouvement zich nog zal verdubbelen. De Staten der provincie hebben het anders begrepen, en hebben eene subsidie toegezegd. Ik verwacht van deze stad een wijzer besluit. Met deelneming moedigen wij de zaak aan, met subsidiën vernederen wij de geheele onderneming; dat toch is de ware toestand. Koncessionarissen stellen zich voor de industrie te bevoordeelen en tevens eene voordeelige geldbelegging te openen door het daarstellen van den weg van Utrecht naar Zwolle, en de Staten van Overijssel, de stad Amersfoort en de Staten van Utrecht verklaren met hunne subsidiën, het kind voor een' dwerg, voor een misgeboorte, voor een bedelaar, die 20 jaren hulpbehoevend zal zijn en ondersteund moet worden. Men kan uitdiepingen en doorgravingen ondersteunen, omdat ze niet produktief zijn, maar men vernedert industriele ondernemingen door dergelijke giften, en wanneer Spr. koncessionaris was, hij weigerde alle subsidiën. Wat toch zullen nu zulke onbeduidende en onbestemde bijdragen helpen; voor de eer van deze stad verlangt Spr. een beter en wijzer besluit, en dat het voorstel der komm. tot deelneming in de leening met algemeene stemmen worde aangenomen.

De heer *v. Geuns* koestert dezelfde belangstelling als de vorige Spr. voor spoorwegen in het algemeen en voor dezen weg in het bijzonder, doch heeft bezwaren tegen het voorstel, die hem zullen noodzaken er tegen te stemmen. Spr. heeft bezwaar tegen het verleenen van eene zoo groote subsidie, want eene subsidie is het. Er is voorgesteld deel te nemen in het kapitaal der maatschappij, tot een bedrag van drie tonnen gouds, en om die som te verkrijgen, zou eene leening gesloten worden, uit den aard der zaak tegen eene hoogere rente dan men verwachten kan, dat de spoorweg zal opbrengen, en dat meerdere staat dus gelijk met eene jaarlijksche subsidie. Houdt Spr. in het oog, dat men in de eerste jaren voor de stad aanzienlijke uitgaven zal hebben te doen, waarvoor hoogst waarschijnlijk leeningen zullen moeten gesloten worden, als voor de gasfabriek, het ziekenhuis, de eventuele oprigting eener korenbeurs; dan voelt Spr. zich bezwaard om zijne stem aan het voorstel te geven. Spr. zal niet ontkennen, dat de spoorweg ook voor Utrecht van groot belang is, en dat indien het zeker ware, dat hij niet tot stand zou komen dan als het voorstel wierd aangenomen, hij er des noods zijne stem aan zou geven. Maar zijn de geldelijke vooruitzigten voor dien spoorweg werkelijk zoo voordeelig en stellen de ingezetenen zooveel belang in dien weg, dan zal het kapitaal zeker door vrijwillige inschrijvingen bijeenkomen, en mogt dit onverhoopt eens niet het geval zijn, dan houdt Spr. zich verzekerd, dat die lijn nog onder de staatsspoorwegen zal worden opgenomen. In het thans door de regering voorgestelde spoorwegnet kan die lijn niet gemist worden, en de regering heeft uitdrukkelijk verklaard, haar niet te hebben opgenomen, alleen omdat er reeds koncessie voor verleend was, en het genoegzaam zeker was dat de gelden daartoe zouden worden ingeschreven. Daarbij komt nog, dat de raad het voorstel aannemende, zich aan verregaande inkonsekwentie zou schuldig maken. Herhaaldelijk toch heeft de raad in adressen zijn gevoelen kenbaar gemaakt omtrent het al of niet wenschelijke van staatsspoorwegen; alleen staatsspoorwegen waren in het algemeen belang en de aanleg door partikulieren niet wenschelijk omdat zij een gevaarlijk monopolie daarstelden. En wat wordt er nu voorgesteld? dat de raad tegen diezelfde meening in zal helpen tot stand brengen, wat hij verderfelijk acht voor het algemeen belang, en zal tegenhouden hetgeen hij wenschelijk acht. Spr. heeft niet met die adressen ingestemd, niet omdat hij een volstrekt voorstander van partikuliere en een volstrekt tegenstander van staatsspoorwegen zoude zijn, maar omdat hij den raad onbevoegd acht zich over dat punt uit te laten in een adres. Hij wil echter wel bekennen, dat hij niet zoo afkeerig zou wezen van spoorwegen door partikulieren aan te leggen, maar op voorwaarde dat het inderdaad partikuliere spoorwegen zijn, door vrijwillige inschrijvingen van partikulieren tot stand gekomen, en dat als er subsidie noodig is, de subsidien van staatswege worden gegeven, niet door de gemeenten waar langs de weg loopt. De staat kan er bijzondere voorwaarden aan verbinden, die de stad er niet aan verbinden kan. Komt de spoorweg op de wijze tot stand als men nu verlangt, dan zal men krijgen een halfslachtigen spoorweg, geen zuiver partikulieren spoorweg, geen staatsspoorweg, maar grootendeels een stadsspoorweg, — de minst wenschelijke soort van spoorwegen.

De heer *v. Nooten* is het geheel eens met den vorigen Spr. en rekent zich jegens de burgerij niet verantwoord, als hij zijne stem zou geven om voor een zoo aanzienlijk bedrag deel te nemen in eene spoorweg-onderneming, die wisse kansen kan hebben, maar toch ook onzekere. In hetgeen de heer *Jongeneel* omtrent den invloed van spoorwegen heeft gezegd is wel veel waar, maar men moet zich toch niet door illusien laten verblinden, en als hij naar de voordeelen van dezen spoorweg zoekt, dan vindt hij in het rapp. drie phrasen: meerder vertier met Amersfoort en Zwolle, aanvoer van vee uit de dorre streek van Nijkerk en bevordering van genoegen en algemeene welvaart; maar voor een verslag, dat uitvoerig uiteenzet al de details omtrent de inrigting der maatschappij waren die phrasen niet voldoende. Spr. vraagt, wat die onderneming is. Zekere baron *Lockhorst* te Parijs had primitief de koncessie verkregen, en na jaren lang talmen is, bij de spoorwegkoorts, nadat ook deze raad zich tegen den aanleg van spoorwegen door partikulieren had verklaard, die onderneming in de wereld gekomen door hen, die nu de aanvrage tot deelneming doen; men zegt, den weg en de brug over den IJssel te zullen aanleggen zonder garantie of subsidie van den staat; maar het zijn nu de gemeenten en provincien die de lasten zullen dragen, en even als ten vorigen jare voor de rijkswegen heeft men nu voor dezen het stelsel van bedelarij toegepast, zoo zelfs, dat men van de provincie Utrecht de toegezegde eener bijdrage heeft verkregen welke de heer *Jongeneel* een aalmoes noemt. Spr. hecht zich dan liever aan hetgeen de

heer *Jongeneel* bij eene vorige gelegenheid gezegd heeft en door dezen raad bij herhaling is uitgesproken, dat de aanleg van spoorwegen eene *staatszaak* is. Hoe komt het nu, dat deze belangrijke lijn niet opgenomen is? omdat de koncessie bestond. In de zitting van Vrijdag heeft de heer *Thorbecke* gevraagd, waarom de lijn niet was opgenomen in het stelsel en hoe het stond met de maatschappij, die de koncessie heeft, en de minister heeft daarop geantwoord, dat die maatschappij geld heeft, en het niet noodig heeft, want zij vraagt het niet. En moet men nu zeggen, gelijk in het rapport, dat de lijn niet zal tot stand komen als zij niet op deze wijze tot stand komt, want dat hij zal afstuiten op den *onwil* en de *uitvlugten* der regering. *Deze regering* heeft dien onwil niet getoond, en is die lijn dan werkelijk zoo onmisbaar, dan is de regering niet verantwoord als zij haar niet onder de staatsspoorwegen opneemt. Spr. ziet ook bezwaar in de financieele voordragt. Men zal voor *f* 300,000 deelnemen, maar om dat te doen moet men zelf leenen. Dan zal men rente moeten betalen en aflossen, en nu zegt de voordragt wel, dat men zal leenen, maar niet hoe, en hoe men zal aflossen. De aflossing, meent Spr., zal in 20 of 30 jaar moeten afloopen. Neemt men met den heer *Muralt* aan, dat men *f* 6000 rente zal hebben te betalen na aftrek van de eventueele uitkeering van het geheele bedrag der jaarlijksche rente, dan komt daarbij de aflossing, zoodat men jaarlijks *f* 10 à *f* 15.000 zal hebben te betalen, hetgeen een last is die de ingezetenen bezwaart en waarvan eerst het nageslacht ten hunnen koste de vruchten zal plukken. Spr. merkt ten slotte nog op, dat de meeste ingezetenen, die het vermogen hebben om deel te nemen in de zaak, zelven zeer goed weten te beoordeelen of zij van belang is en voordeel zal opleveren; de zaak der spoorwegen is populair geworden; in dit opzigt heeft de openbare geest in ons vaderland in den laatsten tijd zich in 't bijzonder gekenmerkt; waar de ingezetenen zelve kunnen handelen, bijeenkomsten kunnen houden om hunne kapitalen vrijwillig tot dit doel te verzamelen, daar behoeft men dus niet langs indirekten weg over hunne beurs te beschikken. De ingezetenen moeten, doordrongen van het belang van den weg, zelven handelen.

De heer *Pabst* verklaart, dat hij zich niet verantwoord zou rekenen, als hij niet met alle kracht de voordragt ondersteunde. De heer *Jongeneel* heeft welligt eene dichterlijke taal gebruikt, maar zelfs de heer *v. Nooten* heeft moeten bekennen, dat hij *waarheid* sprak in hetgeen hij over de spoorwegen zeide. Maar welk nut de spoorwegen in Amerika en andere landen aanbrengen, dat alles kan men niet laten rusten als overbekend. Hier is slechts de vraag, welk onberekenbaar nut moet de weg naar Zwolle-Utrecht aanbrengen? en dan komt wel vooral in aanmerking dat Utrecht, volgens den heer *Jongeneel*, met 164 plaatsen en steden in aanraking komen zal en niet dat tabak en vee zal worden aangevoerd en genoegen en welvaart zal genoten worden, maar dat Utrecht zal krijgen eene direkte verbinding met het noorden, en de geheele beweging der noorder spoorwegen over Utrecht zal plaats vinden; en bedenkt men daarbij dat van Utrecht vertakkingen uitgaan naar het zuiden, naar Rotterdam, naar Amsterdam, dan wordt door dien spoorweg van Zwolle, Utrecht het centraalpunt der kommunikatie, en eene levenskwestie voor Utrecht is opgelost in zijn voordeel. Men zegt het zijn zware subsidiën, want men leent tegen $4^1/_2$ p. Ct. en zal slechts twee percent trekken; maar alle industriële ondernemingen geven in den aanvang weinig renten, hetgeen echter later ruimschoots wordt opgewogen. Spr. heeft in eene andere vergadering voor eene jaarlijksche bijdrage gestemd, maar hij moet bekennen, dat hij, beter ingelicht, het doeltreffender zou geacht hebben op het kapitaal in te schrijven. Waarom vragen koncessionarissen van de Prov. Staten en gemeentebesturen bijdragen? Neemt men die toch allen te zamen, dan zullen zij hoogstens $1^1/_2$ millioen bedragen. Hierop is het antwoord: men laat inschrijven en bijdragen om de zeer eenvoudige reden, dat Engelschen en Franschen verder zien dan onze kapitalisten en dat men zich dus tot hen moet wenden, en zij zullen hun geld niet wagen, als zij niet weten dat de steden en provinciën waar langs en waardoor de weg moet komen, niet de onderneming willen ondersteunen. En het moet, zegt spr., bovenaan staan, dat de stad Utrecht voor 650000 frs., in de onderneming deel neemt. Dan zal het buitenland door daadzaken zien, dat het bestuur van Utrecht het hooge gewicht der onderneming inziet. Spr. heeft tot zijne verwondering gehoord, dat als het eene zoo goede zaak is de menschen het zelf maar moeten doen; maar Spr. wijst op andere goede zaken die men daarom toch niet aan partikulieren overlaat, als wegen, waterleidingen, het onderwijs, dat de staat betaalt en de stad subsidieert. Het spreekt van zelf, dat men de partikuliere krachten moet doen ontwikkelen, maar de roeping der regering is juist dergelijke zaken te ondersteunen, niet alleen materieel, maar ook en vooral moreel, en dat zal worden verkregen, als de raad openlijk zal durven verklaren, dat hij over de gelden der burgerij beschikt om deel te nemen in een spoorweg, die hij innig overtuigd is, dat voor Utrecht van het hoogste belang is. Wat betreft de beschuldiging van inkonsekwentie, zegt Spr., dat geen der leden voor staatsspoorwegen is *quand même*, maar dat de koncessien bij de vorige ontwerpen onder zoo bezwarende voorwaarden zouden verleend zijn, dat men het algemeen uitsprak, dat het geen partikuliere ondernemingen zouden wezen, maar staatsspoorwegen, onder den naam van gekoncessioneerde; daarom wenschte men liever staatsspoorwegen. En nu is er eene maatschappij, die zonder hulp den spoorweg wil leggen, waarbij men zooveel belang heeft. Men zegt, de maatschappij zal den spoorweg niet leggen, maar Utrecht en Overijssel zullen het doen, maar Spr. vraagt of, terwijl 9 millioenen noodig zijn, het gezamenlijk bijdragen of inschrijven voor een millioen kan genoemd worden den spoorweg te leggen. In deze spoorwegonderneming is juist het zuiver beginsel behouden; de subsidiën zijn veeleer slechts bewijzen van de hooge belangstelling, dan dat zij direkt meêwerken tot het doel. Dat, gelijk de heer *v. Nooten* zegt, de spoorwegen in ons land populair zijn, geeft Spr. niet toe, maar er is zooveel door de zorg der regering tot stand gebragt, wat vroeger niet populair was, dat men ook daartoe moet komen. Spr. kan zich ook niet begrijpen hoe dat lid verlangen kan dat B. en W. vóór dat nog beslist is dat ingeschreven zal worden, zullen bepalen hoeveel de stad zal leenen en aflossen. De heer *v. Nooten* heeft ook gezegd, dat het tegenwoordig geslacht de lasten en het toekomstig de lusten zal hebben, maar Spr acht het eene gezegende zaak, dat men niet alleen voor het oogenblik werkt, maar ook, in Gods hand, voor de toekomst. Spr. dringt met alle kracht op de aanneming van het voorstel aan.

De heer *Ram* vereenigt zich grootendeels met het gesprokene door de HH. *v. Geuns* en *v. Nooten*. Spr. merkt echter nog op, dat de financiele bezwaren die den raad geleid hebben adressen in te dienen ten gunste van staatsspoorwegen, thans door het aannemen van dit voorstel op de gemeente zullen drukken. Spr. heeft geen zekerheid dat deze lijn niet onder de staatslijnen zal worden opgenomen, vooral in aanmerking genomen de woorden door den minister in de memorie van toelichting geuit. Zoolang dit niet tot zekerheid is gekomen beschouwt hij de voorgestelde deelneming als eene verligting voor den staat, waarmede Spr. zich niet kan vereenigen.

De heer *Schuurman* zegt, dat hij niet had gedacht over deze reeds te lang bekende zaak het woord te voeren, maar meent te moeten opkomen tegen het beweren dat door dezen raad onvoorwaardelijk de staatsspoorwegen zijn verlangd. In de komm., waarvan Spr. de eer had lid te zijn, zijn de spoorwegen door den staat aan te leggen aanbevolen, om de bezwarende kondities waarop de koncessien waren gevraagd, als subsidien, renteguarantien enz. Thans ook meent Spr. zijn gevoelen omtrent de inschrijving te moeten mededeelen; de weg naar Zwolle is voor Utrecht van het hoogste belang; daardoor, en daardoor alléén, zal hier het centraal punt worden gevestigd; die lijn wordt door de hooge regering niet verlangd; dit blijkt reeds, daar zij was aangewezen als een weg van den 2en rang, waarmede welligt een begin zoude worden gemaakt als alle spoorwegen voltooid zouden zijn; de regering wil dien niet, omdat die zoude benadeelen de lijn langs de Ysselsteden. Spr. heeft hooren zeggen, dat de komm. de voordeelen dezer lijn niet genoegzaam heeft opgegeven, maar alle die voordeelen laten zich in geene cijfers opsommen, dit moet men begrijpen, gevoelen. Spr. acht zich gelukkig tot de inschrijving der *f* 300000 te kunnen medewerken, naar zijn volle overtuiging, tot bevordering van den bloei dezer stad en burgerij. De inschrijving, waarvoor men aandeelen ontvangt, is geene subsidie, of heeft het huis dat men bouwt geene waarde?

De heer *de Muralt* weerlegt de opmerking alsof de komm. door haar advies in strijd zou hebben gehandeld met vroegere besluiten. Spr. gelooft, dat niet vele leden der verg. uit beginsel voor den aanleg van staatsspoorwegen waren, maar dat zij hunne goedkeuring er aan gaven, omdat men de ondervinding had opgedaan, dat partikuliere ondernemingen ze niet tot stand konden brengen. De twee beste lijnen die men zich in Nederland kan voorstellen, de Hollandsche en de Rijnspoorweg leveren nog weinig voordeelige resultaten op. Men heeft staatsspoorwegen verlangd, omdat dan alleen spoorwegen tot stand zouden komen, en om dezelfde reden verlangt men nu den aanleg door partikulieren te ondersteunen, omdat men de overtuiging heeft, dat de Staat dien weg niet zal maken, en men dus van de gelegenheid moet gebruik maken, dat soliede ondernemers hem willen aanleggen. Het zal niet zijn een staatsspoorweg; en onder de aandeelhouders stelt men voor, Utrecht te doen toetreden. Sommige Sprekers achten zich moeijelijk verantwoord om het voorgesteld bedrag toe te staan; dat mag welligt hoog schijnen, maar Spr. is overtuigd, dat die lijn groote voordeelen aan de stad zal verschaffen. Spr. acht zich te meer verantwoord, omdat als de verbindingslijn der Noorder- en Zuiderspoorwegen van Utrecht mogt uitgaan, de lijn naar Zwolle groote financieële resultaten kan opleveren. In het rapport treedt men niet in eene nadere ontwikkeling der groote voordeelen van de lijn, omdat die vroeger bij herhaling en uitvoerig behandeld zijn bij 10 of 12 adressen of rapporten; nu heeft men alleen eenige punten van lokaal voordeel in verband met het meer lokaal verkeer aangevoerd. De komm. heeft gesproken van den gebleken onwil en de uitvlugten der regering; Spr. neemt daarvan niets terug. Men heeft er tegenover gesteld, dat als de koncessie niet ware verleend, de lijn vermoedelijk in het regeringsplan ware opgenomen. Spr. merkt op, dat als men dat plan goed nagaat, de overtuiging moet ontstaan, dat de lijn Utrecht-Zwolle daarin niet ware opgenomen, ook al ware de koncessie niet verleend; Spr. bewijst dat uit de rigting door de regering voorgesteld, voor de verbinding tusschen de noorder en zuider spoorwegen; ware zij voornemens geweest de lijn aan te leggen, dan zou zij niet de rigting Maarsbergen-'s Bosch, maar Utrecht-Kuilenburg-'s Bosch gekozen hebben; en te meer, omdat uit het rapport der hoofdingenieurs in de vier betrokken provincien gebleken is, dat zonder eenig gewigtig bezwaar de overbruggingen in de Kuilenburgsche lijn kunnen geschieden. Men heeft verlangd dat zou worden afgewacht of de onderneming ook slaagt zonder dat de stad deelneemt; maar de heer *Pabst* heeft er reeds op gewezen, van hoeveel belang het is dat de stad Utrecht voorga; als de stad voor *f* 300,000 aandeel neemt, dan geeft dat den ondernemers krediet bij de buitenlandsche bankiers. Het bezwaar van den heer *v. Nooten* omtrent de aflossing wordt gedeeltelijk vergoed door de omstandigheid, dat men in het bezit blijft van de aandeelen, de rente daarvan blijft trekken en geen renten daarentegen meer betaalt van de aandeelen in de stads leening die zijn afgelost. Mogten echter sommige leden meenen dat alsnog de lijn bij amendement in de regeringvoordragt kon worden opgenomen, dan zou men eene kleine wijziging in het te nemen besluit kunnen brengen en bepalen dat in dat geval de deelneming der stad voor *f* 300,000 zou komen te vervallen.

De heer *Bake* heeft zich verheugd in de warme belangstelling, die de voordragt der kommissie bij verschillende leden heeft ondervonden. Hij acht het ten zeerste in het belang van Utrecht, dat de weg tot stand kome, waardoor men zou verkrijgen, wat men in een tal van adressen heeft verzocht. Spr. meent zich op een ruimer standpunt te moeten plaatsen dan sommige leden en niet alleen het geldelijke, maar ook de belangen der burgerij in ruimeren zin in overweging te moeten nemen. De heer *Pabst* heeft er reeds op gewezen, dat zoo vele zaken door den Staat of de stad worden bekostigd in het belang, voor het gerijf der ingezetenen. Wat de financieele bezwaren aangaat, zegt Spr., dat, als men voor *f* 300.000 deel neemt en het geld krijgt voor $4^1/_2$ pCt., de rente bedraagt *f* 13,500, voegt men daarbij $^1/_2$ pCt. voor aflossing, waardoor het kapitaal in $48^1/_2$ jaar zou zijn afgelost, dan zou de stad jaarlijks moeten betalen *f* 15.000 voor rente en aflossing; rekent men daar van af de laagst vermoedelijke opbrengst van den spoorweg van 2 pCt., dan blijft er *f* 9.000 voor rente en aflossing. Spr. erkent, dat het eene vrij belangrijke uitgave is, die echter slechts 2 pCt. van de begrooting bedraagt. Het offer, indien het zoo genoemd kan worden, is dus zoo groot niet en wordt de bevolking ten gevolge van het vertier, de direkte en indirekte voordeelen, door den spoorweg aan te brengen, slechts met 1000 zielen vermeerderd, dan is die uitgaaf reeds gedekt. Buitendien, men verlangt steeds en met regt, dat die personen, die bij het tot stand komen eener dergelijke onderneming belang hebben, dat de aan de lijn gelegen grondeigenaars met kracht zullen medewerken, om de zaak tot stand te brengen. Behoort Utrecht dan niet in eene hooge mate tot die belanghebbenden en zal het zijne medewerking aan de onderneming onthouden? Het wordt tijd, dat men eindelijk de handen uit de mouwen steke en meer doe dan adressen teekenen. Men verlangt nu materiëlen bijstand en Spr. zou, volgens zijne overtuiging, aan de verpligting die het lidmaatschap van dezen raad hem oplegt, te kort doen, indien hij niet met alle kracht medewerkte, om thans die materiële ondersteuning aan deze zaak te bezorgen. De heer *v. Geuns* zegt nog vele andere uitgaven te verwachten. Spr. meent, dat de gasfabriek niet als eene opoffering moet beschouwd worden, maar als eene winstgevende zaak. Wat de uitgaven voor het ziekenhuis en de korenbeurs betreft, gelooft Spr., dat naarmate de stad zich meer ontwikkelt de uitgaven daarvoor gemakkelijker gedragen zullen worden. Wat betreft het vooruitzigt, dat de lijn nog door den staat zou gelegd worden, daaromtrent vereenigt Spr. zich met het rapport en het gevoelen van den heer *de Muralt*. Hij gelooft niet, dat de staat er in jaren toe zal komen eene lijn naar Zwolle te leggen. Als nu de lijn van Arnhem naar Zwolle ligt, zal de Kamer er niet toe te krijgen zijn voor eene daarmede konkurrerende lijn gelden te stemmen. Spr. noodigt dus zijne medeleden dringend uit de voordragt van B. en W. aan te nemen. (*Vervolg hierna.*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.